

Borstzorg in het AZ Rivierenland campus Bornem, Rumst en Willebroek

Dr. Michaël Torfs (radioloog)

Dr. Marianne Stevens (gynaecoloog)

- ▶ +/- 10 000 nieuwe diagnose per jaar in België waarvan 80-tal mannen
- ▶ 25% van de kankerdiagnoses bij vrouwen
- ▶ ruim 2000 overlijdens aan borstkanker per jaar in België
- ▶ $\frac{3}{4}$ is 50 jaar of ouder
- ▶ Overleving afhankelijk van het stadium – vroegdiagnostiek!

Wanneer wordt een patiënt best verwezen ?

Bij elk vermoeden van borstpathologie

- ▶ Patiënt heeft zelf afwijking gevoeld
- ▶ Arts heeft afwijking vastgesteld bij klinisch onderzoek
- ▶ Afwijking op screeningsmammografie
- ▶ Afwijking op controle mammografie

Anamnese

 Familiaal

 Persoonlijk

TRIPLE DIAGNOSTIEK

▶ Radiologie = medische beeldvorming

- Echografie
- Radiografie of RX
- CT-scan
- MRI of NMR
- Botdensitometrie
- PET-CT

▶ Radiologie heeft de geneeskunde veranderd

- Gedetailleerde informatie over het lichaam, zonder het lichaam te moeten opensnijden
- Diverse geavanceerde technieken uit de fysica (bvb. echografie gebaseerd op sonar)
- Moderne geneeskunde is ondenkbaar zonder beeldvorming

Verschillende types beeldvorming voor de borst

- ▶ Mammografie (computed of digitale)
- ▶ Tomografie
- ▶ Echografie
- ▶ Magnetische resonantie beeldvorming (MRI of NMR)

De vraagstelling bepaalt het type onderzoek!

Het type onderzoek dat geselecteerd wordt, hangt af van patiënt tot patiënt

Mammografie

▶ Hoeksteen van de diagnostische én preventieve onderzoeken

▶ Belang voor opsporen van microverkalkingen

▶ Samendrukken van de borst: waarom?

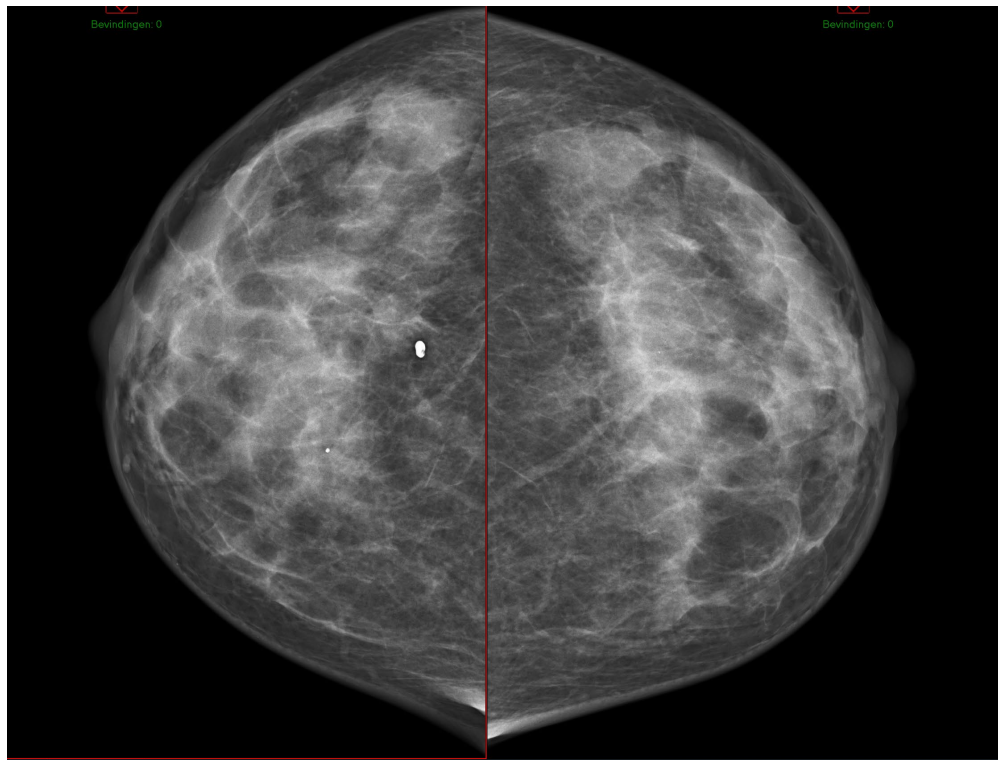
- Verbetering van de beeldkwaliteit
- Misschien belangrijker nog, reductie van ioniserende straling

▶ Informatie soms onvoldoende indien borsten met een hoge dichtheid van klierweefsel

Steeds verdergaande
technische evolutie: digitaal

Mammografie: voorbeeld

Een kort woord over ioniserende straling

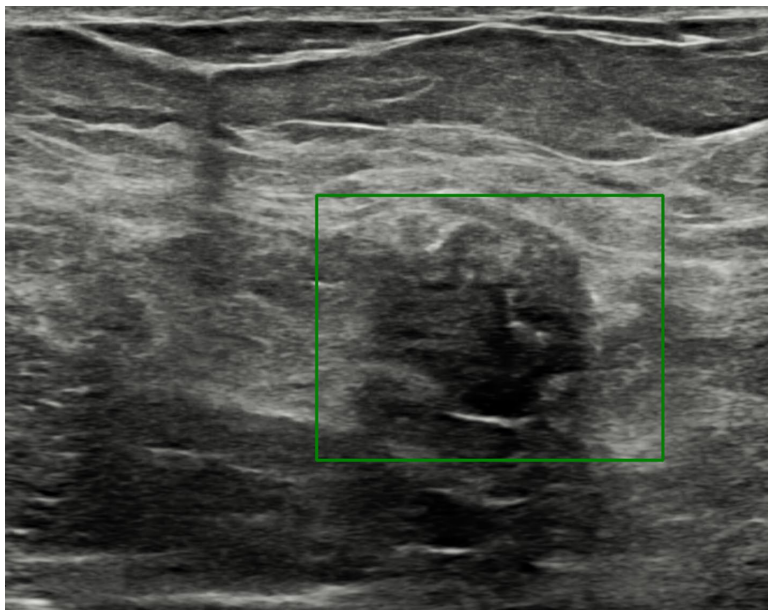
- ▶ Mammografie maakt gebruik van röntgenstralen
- ▶ Voordelen (vroegtijdige detectie resulterend in een significant betere overleving van borstkanker, +/- 25%) wegen zeker op tegen de eventuele nadelen
- ▶ Digitale mammografie: +/- 0,3 mSv/onderzoek
- ▶ Achtergrond straling?
 - België: 2,5 mSv per jaar
 - VS: 3 mSv per jaar
 - Sommige andere regio's > 10 mSv per jaar
- ▶ Een mammografie staat dus gelijk aan +/- 1,5 maanden achtergrondstraling in België
(elke Belg krijg +/- 8 mammografieën van moeder aarde per jaar)
 - Elke Amerikaans burger equivalent van 2 extra mammografieën per jaar

Echografie

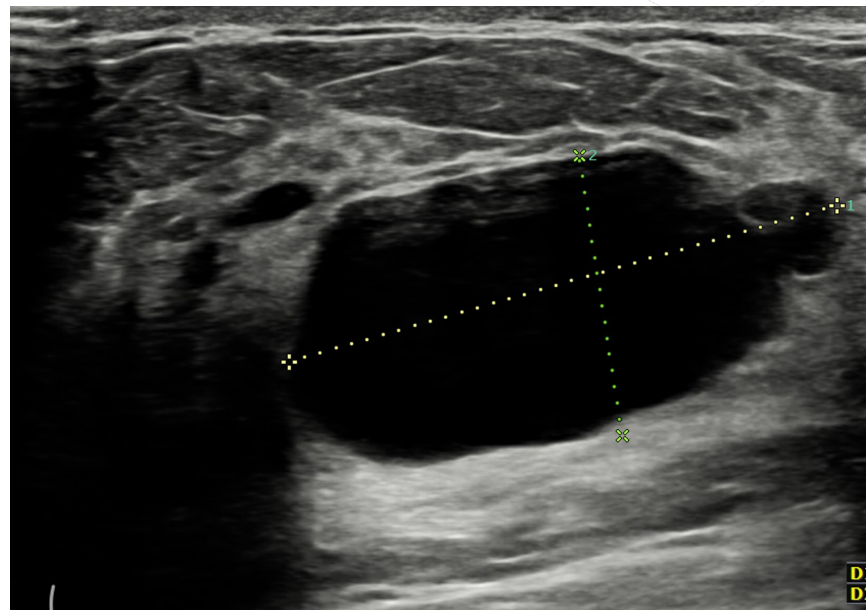
- ▶ Bij jonge patiënten (vaak zonder mammografie)
- ▶ Bij dens (dicht) en complex borstklierweefsel
- ▶ Bij twijfel op mammografie
- ▶ Bij borstprothesen (of voor plaatsen van prothesen)
- ▶ Excellent onder andere voor onderscheid tussen vochthoudende bolletjes (cysten) en vastweefsel nodulen.

Echografie: voorbeeld

Vastweefsel nodule

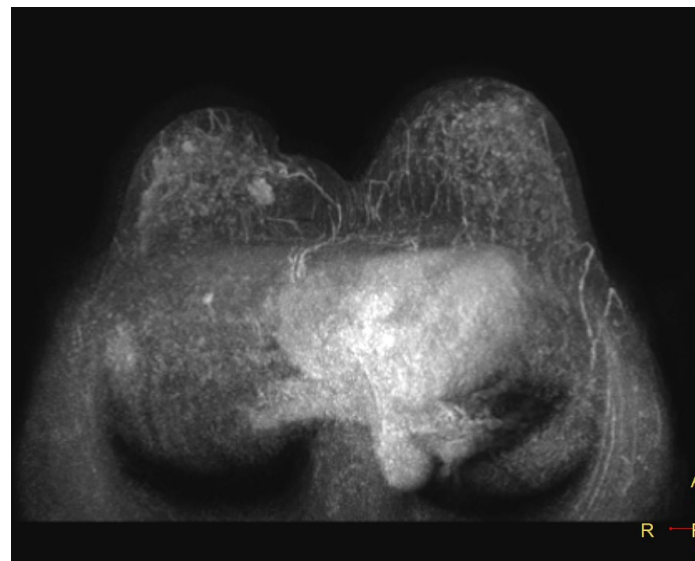
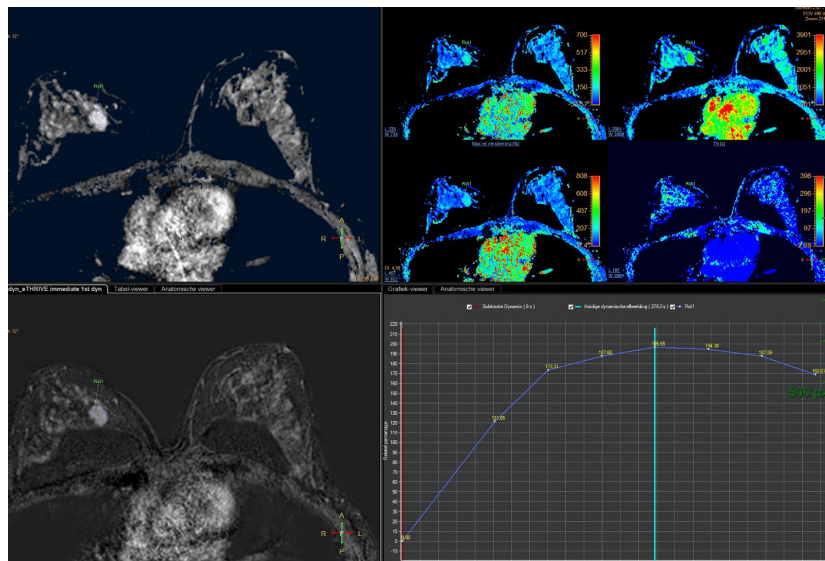
Cyste

MRI

- ▶ Maakt gebruik van een sterk magnetisch veld
- ▶ Sommige patiënten niet toegestaan (oudere types pacemakers, neurostimulatoren,...)
- ▶ Claustrofobie voor sommigen (wel al bredere buis)
- ▶ Toediening van contrast:
 - Zowel goedaardige als kwaadaardige letsels kleuren aan
 - Contrast kinetiek: belang van de curve
- ▶ Onderzoek met een zeer hoge gevoeligheid

MRI: voorbeeld

Mammografie screening

- ▶ Eén van de preventieve kankerscreeningen in België
- ▶ Bevoegdheid van de Vlaamse overheid
- ▶ Indien hoge deelname en correct uitgevoerd, neemt sterfte door borstkanker af met 25-30% op bevolkingsniveau

Mammografie screening

▶ Vrouwen tussen 50-69 jaar

▶ Uitnodigingsinterval: 22-26 maanden

- Datum strikter bij de mammobiël aangezien deze van plaats wisselt

▶ Erkende mammografische eenheid (ME): voldoen aan erkenningscriteria

▶ **Algemeen of universitair ziekenhuis**

▶ Privé-praktijk

▶ Mammobiël

▶ Indien er geen eerdere deelname bestaat, wordt de afspraak van een vrouw adhv het stratenmodel gepland in een bepaalde ME

- ▶ Houdt in dat er o.a. per postcode en per straat wordt nagegaan welke ME het dichtst gelegen is. Die straat/postcode combinatie wordt dan toegekend aan deze ME.
- ▶ Er wordt hierbij o a. rekening gehouden met de capaciteit van de ME en de hoeveelheid screenings de voorbije jaren.
- ▶ Patiënten hebben steeds vrije keuze, kunnen altijd een mammografische screeningseenheid kiezen naar keuze (!)

Afwijkende screening: wat nu?

Klinisch onderzoek

Nieuwe of evolutieve bevinding op mammografie

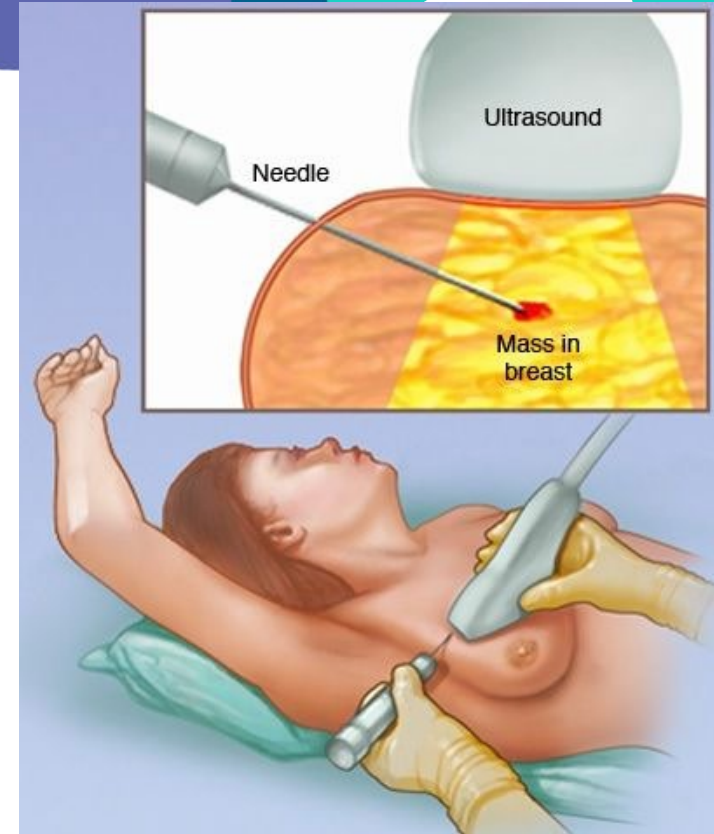
- Belang aan vergelijking tussen onderzoeken

Meestal verwijzing naar ziekenhuis (of privé praktijk)

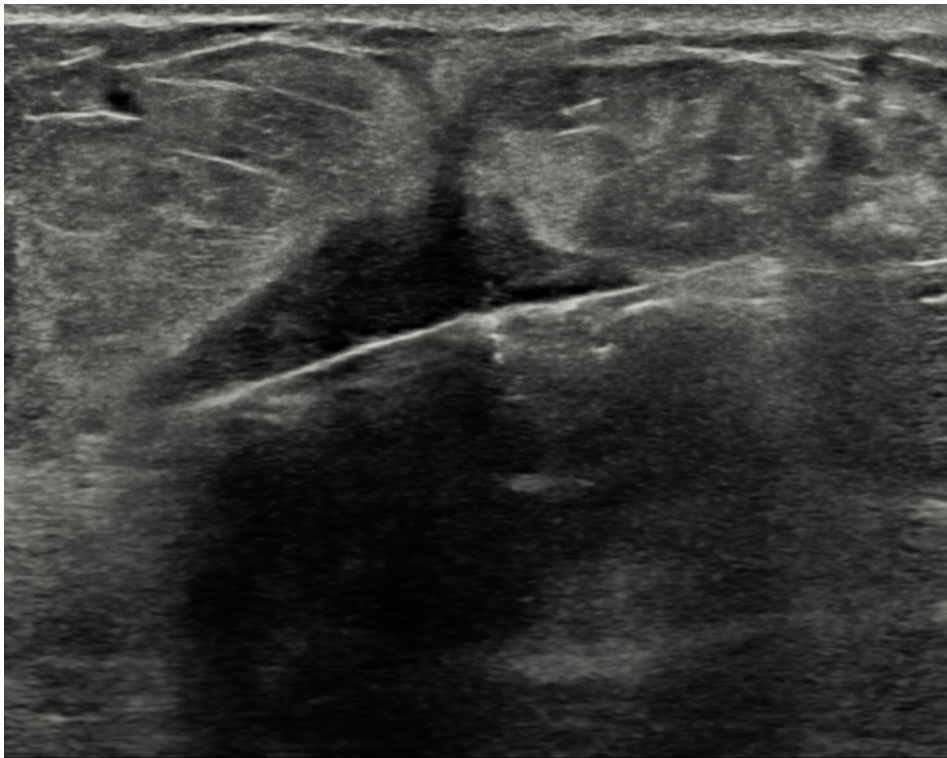
- Aanvullende mammografische opnames en echografie, eventueel MRI
- Indien verdacht: aanvullende biopsie (soms dezelfde afspraak, soms in een nieuwe afspraak)

Beeldvorming geleide biopsie

- ▶ Directe visualisatie van de correcte plaatsing van de biopsienaald in de massa
- ▶ Lokale verdoving bij cylinderbiopsies, aspiratiebiopsie (cyste) zonder verdoving
- ▶ Meestal onder echografie
- ▶ Soms vacuüm geassisteerd (mammotoom biopsie), bvb. bij microverkalkingen
- ▶ Duur meestal < 30 minuten

Beeldvorming geleide biopsie: voorbeeld

- ▶ Type (ductaal, lobulair ...)
- ▶ Differentiatiegraad
- ▶ Receptoren (ER, PR, Her2Neu)
- ▶ Ki 67 : snelheid van groei
- ▶ Lymfevat -, bloedvat- of perineurale invasie
- ▶ Lymfeklierinvasie

MOC

▶ Bloedonderzoek

▶ Tumormerker : ca 15.3

▶ Rx thorax

▶ Echo lever

▶ Botscintigrafie

▶ CT / MRI / PET : zo aangewezen

- Heelkunde
- Radiotherapie
- Chemotherapie
- Hormonotherapie
- Immunotherapie
- Targetted therapie

Kan goede borstzorg in een perifeer ziekenhuis ?

JA!!!

- ▶ Als zorgpad wordt gevolgd
- ▶ Als intensieve samenwerking met coördinerende borstkliniek de regel is
- ▶ Als sterke punten worden geoptimaliseerd

